

Ureja: glavni in odgovorni urednik Katarina Smodej in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Stane Primožič — predsednik, Ivan Mauser — podpredsednik in člani: Olga Abramič, dipl. inž., Jošt Bajželj, Marinka Farčnik, Zlata Humer in Slavka Rojina. Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XIV. — 31. VIII. 1970 — št. 8

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

tekstilec

Iz vsebine:

- Naš poslovni uspeh v I. polletju 1970
- 3. seja delavskega sveta podjetja
- Tehnološki prikaz modnih novosti v tekstilnem tisku
- Sportne novice
- Za hladnejše dni
- Dopustniške razglednice
- Profesionalna obolenja kože
- Pravilnik o povračilu prevoznih stroškov
- Prosta mesta za priučevanje in vajence
- Nekaj praktičnih nasvetov
- Nagradna križanka

Naš poslovni uspeh v I. polletju 1970

Vsaka dejavnost človeka nam v določenem času pokaže neke rezultate, ki so lahko uspešni ali pa tudi neuspešni. Pri tem na njegovo udejstvovanje vpliva nešteto vzrokov in pogojev, ki dajejo konkretno sliko o njegovih prizadevanjih pri delu. V tem času, vzemimo, da nas najbolj zanima uspeh, ki smo ga dosegli pri delu v naši proizvodnji. To področje, na katerem naj bi danes, v tako razgibanem družbeno-ekonomskem življenju, temeljili vsi elementi ponudbe in povpraševanja, je zaradi tega izredno pomembno. Žal je treba, že brez kakšnih posebnih analiz, podati splošno ugotovitev, da se v neki normalni gospodarski situaciji ne bi smeli strinjati niti dojaščati tako poraznih uspehov, kot so jih dosegli nekatere del. organizacije v preteklem letu, ko jih je — v jugoslovanskem merilu — okoli 10 % poslovalo z izgubo! To dejstvo nam dokazuje, da v našem razvijajočem se gospodarstvu nekaj škriplje, za kar pa pristojni včasih nimajo oziroma tudi nočejo imeti posluha. Sicer bi bili ukrepi za izboljšanje sistema

gospodarjenja, odpravo nelikvidnosti in kopico drugih anomalij bolj preudarni, učinkoviti in pravočasnejši.

Nihče bolj, kot neposredni proizvajalec, ne občuti vse stiske, ki jo povzroči vsaka napačna direktiva vodstva. In po tej nepravilni zasnovi in spremljajočimi drugimi težavami naj proizvodnja urejeno dela in dosega pozitivne rezultate? Zaradi tega ne bi mogli trditi, da se mora v kakršnikoli neugodni gospodarski situaciji izključno reševati vsak sam, odpravljati samo svoje notranje p. bleme, iskati notranje rezerve in potrpežljivo čakati, »...da vremena Kranjem bodo se zjasnila...«. Aktivistično lozinko »Znajdi se!« bi morali v naši poslovni praksi že zdavnaj nadomestiti z dognanimi ekonomskimi zakoni, ki veljajo v vseh sistemih. Zaradi tega, ker je taka miselnost še vedno prisotna pri marsikateri poslovni odločitvi na vseh nivojih, je razumljivo, da negativne posledice v gospodarstvu niso majhne. Če torej upoštevamo vso to ne-normalno situacijo v kateri se

giblje in živi del našega gospodarstva — predvsem pa proizvajalci v tekstilni stroki, je razumljivo, da doseženi uspeh nikakor ne more biti zadovoljiv. Že sam start v novo leto ni bil tak, kot bi moral biti. Zato nam kljub vloženim naporom v prvem polletju 1970 nekaj glavnih gospodarskih kazalcev dokazuje, da delovna organizacija, relativno gledano, ni dosegla tistih rezultatov, ki bi težili k izboljšanju stanja.

Ob primerjavi nekaterih finančnih podatkov ob prerezu poslovanja na dan 30. junija 1970, z istim obdobjem leta 1969, dobimo naslednje procentne pokazatelje: Pri dinamiki celotnega dohodka ugotovimo zmanjšanje napram istemu obdobju lanskega leta za 26,8 %.

Pri akumulativnosti celotnega dohodka t. j. razmerju celotne akumulacije napram celotnemu dohodku, se kaže zmanjšanje za 4,1 %.

Dinamika stroškov reprodukcije pa nam v primerjavi z lanskim prvim polletjem kaže znižanje stroškov za 1,04 %.

DELOVNA STORILNOST nam kaže naslednjo sliko:

Vrednost proizvodnje po PLC je na izvršeno efektivno uro znašala

v I. poll. 1970 ND 46,98

v I. poll. 1969 ND 46,89

Vrednost proizvodnje po PLC na povprečno zaposlenega pa je znašala

v I. poll. 1970 ND 46.953,—

v I. poll. 1969 ND 47.164,—

Delovna storilnost na izvršeno efektivno uro se je napram I. poll. 1969 dvignila za 0,2 %, na povprečno zaposlenega pa je padla za 0,45 %, kar je razumljivo, če upoštevamo veliko fluktuacijo delovne sile. Kljub temu pa to lahko štejemo kot relativen napredek, ker nova delovna sila strokovno še ni povsem usposobljena.

RENTABILNOST POSLOVANJA se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta poslabšala za 13,30 %. Temu je glavni vzrok prelivanje sredstev podjetja na tržišče.

EKONOMICNOST POSLOVANJA se je prav tako poslabšala za 4,74 %, čemur lahko pripisuje-

mo naslednje vplive: 1. splošna podražitev reprodukcijskega materiala, uslug in ostalih stroškov, 2. povečanje prodajnih kondicij strankam na notranjem tržišču in 3. razprodaja nekaterih vrst gotovih izdelkov pod normalno ceno napram lanskemu prvemu polletju.

GOSPODARSKA STORILNOST pa nam po ustvarjenem dohodku na izvršeno efektivno uro kaže izboljšanje za 1,35 %, po ustvarjenem dohodku na povprečno zaposlenega pa izboljšanje za okoli 0,6 %. Oba pozitivna odstotka moramo pripisovati vplivu večjih zastojev t. j. povečanemu obsegu izostankov od dela, ki je bil v prvem polletju precej močan. V zaključku naj navedemo, da teh nekaj glavnih gospodarskih kazalcev, ki ob I. polletju 1970 niso takšni kot bi želeli, ne smejo zmanjšati našega delovnega elana in drugih naporov, temveč naj bi bili le opozorilo, da vemo kje in kako je treba te gospodarske pokazatelje do konca leta izboljšati.

EVA

3. seja delavskega sveta podjetja

13. julija je imel delavski svet podjetja svojo 3. sejo z naslednjim dnevnim redom:

1. Verifikacija mandatov novima članoma delavskega sveta

2. Potrditev zapisnika 2. seje delavskega sveta

3. Nadomestne volitve za člana Skupščine Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj

4. Poročilo o proizvodnji in prodaji za mesec maj 1970 in kumulativno

5. Sklepanje o stanovanjskih zadevah

6. Poslovni prečiščenega besedila Poslovnika delavskega sveta

7. Spremembe in dopolnitve:

Pravil Centra za izobraževanje kadra,

Pravilnika o povračilu prevoznih stroškov,

Pravilnika o razdeljevanju sredstev za rekreacijo,

Pravilnika o opravljanje izpitov pripravnikov,

Pravilnika o organizaciji in delovanju čuvajsko vratarne službe ter čuvanju, nošenju in uporabi orožja, potrebnega za varstvo premoženja podjetja,

Hišnega reda za delavski dom Tekstilindus

8. Predpis o določevanju in stimulaciji kritičnih artiklov

9. Ustanovitev enote teritorialne obrambe in čete civilne zaščite.

1. Verifikacija mandatov novima članoma delavskega sveta

Zaradi prenehanja delovnega razmenja je članoma delavskega sveta Marjanu Žvan in ing. Tonetu Ropret prenehal mandat. Predsednik delavskega sveta Zvone Černe je pojasnil, da na podlagi 85. člena Statuta podjetja postane član delavskega sveta namesto ing. Toneta Ropret njegov namestnik Gezo Lajnsček in namesto

Marjana Žvan namestnik Jože Petelin. Delavski svet je zatem soglasno potrdil mandat novima članoma delavskega sveta.

2. Potrditev zapisnika 2. redne seje delavskega sveta

Zvone Černe je prečital skrajšani zapisnik 2. seje delavskega sveta z dne 26. 5. 1970. V zvezi s sklepi prejšnje seje je pojasnil naslednje:

— Vzdrževalno energetski obrat je bil zadolžen za ureditev parkirnega prostora v obratu II. Del predvidenega prostora za parkiranje je še trenutno zaseden z gradnjo, ko pa bo leta kočana se bo takoj pristopilo k delu. Načrti so že v izdelavi.

— Delovna enota za prehrano in oddih je v sodelovanju z obratovodstvom preverila postopek in čas delitve malic v poslovalnici delavske restavracije v obratu II in odpravila pomanjkljivosti.

Delavski svet je po pojasnitvah soglasno potrdil zapisnik 2. redne seje delavskega sveta z dne 26. 5. 1970.

PREDILNICI:

mesečno skupaj	ef. kg	101,4 %	bb kg	103,4 %
predilnica I		102,4		103,2
predilnica II		99,1		103,8
Kumulativno skupaj		104,5		101,9

TKALNICI:

mesečno skupaj	tm	103,8 %	votki	101,6 %
tkalnica I		104,2		99,4
tkalnica II		103,—		106,—
Kumulativno skupaj		103,3		103,6

PLEMENITILNICI:

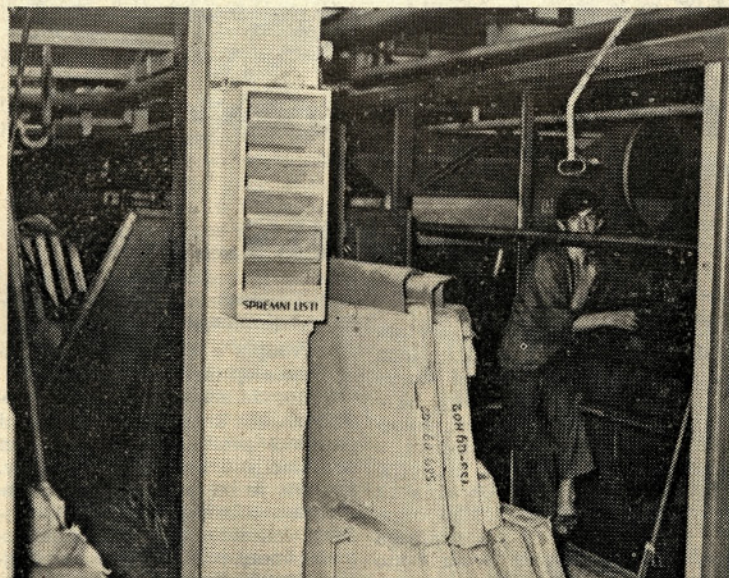
mesečno skupaj	tm	101,9 %	m ²	103,2 %
plemenitilnica I		103,9		104,8
plemenitilnica II		97,—		99,4
Kumulativno skupaj		92,7		94,—

3. Nadomestne volitve za člana Skupščine Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj

Zaradi prenehanja delovnega razmenja Franca Dolenc, socialnega delavca, mu je prenehal mandat kot članu Skupščine Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj. Potrebno je bilo zato izvoliti novega člana. Direktor kadrovskega sektorja Tine Rojina je predlagal za novega člana Anko Rupnik, sedanjo socialno delavko podjetja. Drugih predlogov ni bilo, zato je delavski svet opravil volitve javno z dviganjem rok. Anka Rupnik je bila zatem soglasno izvoljena za novega člana v skupščino Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj.

4. Poročilo o proizvodnji in prodaji za mesec maj 1970 in kumulativno

V mesecu maju so posamezni obrati izvršili osnovni plan z naslednjimi rezultati:

Remont v plemenitilnici I.

V mesecu maju je bila prodaja tkanin sledeča: količinsko 90,1 %, kumulativno pa 96,5 %; vrednostno 76,3 %, kumulativno pa 85,1 %.

Delavski svet je potrdil poročilo o proizvodnji in prodaji za mesec maj 1970 in kumulativno, kot je bilo predloženo.

5. Sklepanje o stanovanjskih zadevah

Predsednik odbora za stanovanjske zadeve Jože Petelin je poročal, da je Gradbeno podjetje Projekt Kranj povečalo odkupno ceno stanovanjskega bloka, ki ga je naročilo naše podjetje, za cca 25 %. Odkupna cena bloka je bila povečana zaradi povišanja cen raznemu gradbenemu materialu. Odbor za stanovanjske zadeve je nastalo situacijo obravnaval in predlaga delavskemu svetu podjetja, da se predplačilo v višini 15 % prvotne predračunske vrednosti stanovanja ne spremeni, razlika naj se izjemoma pokrije s povečanjem stanovanjskega kredita delavcem, pri čemer naj ostane doba vračanja kredita in tudi obrestna mera nespremenjena.

Osojnik Valerija, kateri je bil dodeljen stanovanjski kredit v višini 10.000.— N din je prekinila delovno razmerje in je tako ostal kredit neizkoriščen. Odbor za stanovanjske zadeve je sprejel predlog, da se ta kredit dodeli Angeli Celik, zaposleni v Konfekciji »Triglav« za adaptacijo stanovanjske hiše. Imenovana je stanovala v dotrajanem stanovanjskem provizoriju za obratom II in ga je morala zaradi tega izprazniti.

Oba predloga odbora za stanovanjske zadeve je delavski svet soglasno potrdil.

6. Sprejem prečiščenega besedila Poslovnega delavskega sveta

Na podlagi sklepa 2. seje delavskega sveta je bil sekretariat zadolžen, da vskladi poslovnik delavskega sveta s sedanjo organizacijo samoupravnih organov. Prečiščeno besedilo poslovnika je bilo izdelano in se ga predlaga v potrditev.

Delavski svet je soglasno sprejel prečiščeno besedilo poslovnika Delavskega sveta podjetja, kot je bilo predloženo.

nadaljevanje na str. 2

Tehnološki prikaz modnih novosti v tekstilnem tisku

V zadnjem času nas moda vsakodnevno preseneča s stvarmi, ki bi nas še maloprej odbijale ali se nam zdele celo odvratne. Mini in maxi krila, hlačni kostimi, izenačenje moške in ženske mode tako v formi kot v barvi danes, bikini ali op-art včeraj ter topless ali še kaj bolj drznega jutri, so vsaka po svoje značilnosti časa, v katerem nastajajo. Pri tem pa je pomembno zlasti dejstvo, da je z velikanskim napredkom komuniciranja in skrajševanja razdalj (zemlja je postala majhna in vsem pristopna) tisto, kar danes prinaša Pariz ali London hkrati že moderno tudi pri nas. Z drugimi besedami: če se hočemo obdržati, moramo iti v korak z modo, kajti vsak najmanjši zaostanek nam prinaša na tržišču izgube, ki so običajno nenadomestljive.

Tisk, ki je zaradi svoje cenovnosti, pestrosti in brezštevilnih možnosti imitiranja nepogrešljiv fak-

tor v tekstilni industriji, nam v zadnjem času prinaša naslednje modne novitete:

1. IZZIGANJE (Ausbrenneffekt - nemško, Burn out style - angleško, Style devorant - francosko) je tiskarska imitacija tkanskega perling-sitastega efekta, ki pa je napram tkanju cenejša in ima dosti več možnosti raznovrstnega kombiniranja v barvi in obliki.

Osnovni princip izžiganja je zelo enostaven; vzamemo material (tkanina ali pletenina), ki je sestavljen iz dveh različnih tekstilnih surovin. Nato ga potiskamo s tiskarsko pasto, ki vsebuje določeno kemikalijo, proti kateri je ena izmed obeh uporabljenih surovin odporna, druga pa ne, ter se zato na potiskanih mestih razkroji (»izžge«). »Izžgana« mesta postanejo na ta način redkejša in bolj prozorna od ostalega nepotiskanega dela. Kontrast med izžganimi in neizžganimi mesti običajno istočasno povečujemo z do-

datnim barvnim tiskom na izžganih ali neizžganih mestih. Zato ločimo belo in pestro izžiganje.

Najobčajnejša sestava materialov, katere izžigamo:

a) Pollester (33-50 %) — bombaž (50-67 %) — (slika 1)

Ta kombinacija se največ uporablja. Bombaž izžgemo, pollester ostane. Sredstvo, s katerim bombaž elimineramo, je aluminijev sulfat ali natrijev bisulfat. V močno koncentrirani raztopini teh kemikalij se pri visoki temperaturi bombaž popolnoma razkroji in ga z naknadnim pranjem z blaga odstranimo.

b) Pollester — volna

Volno odstranimo s koncentrirano raztopino natrijevega luga v tiskarski pasti.

c) Poliakrilnitril — bakrov rejon (Cuprama)

d) Poliamid — viskozni rejon (Zellwolle)

Bakrova ali viskozna vlakna oz. prejo odstranimo enako kot bombaž (z aluminijevim sulfatom).

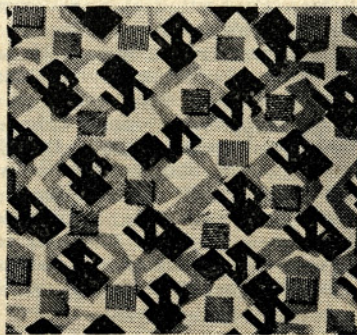
Najpomembnejši faktor za uspeh izžigalnega efekta je vrsta preje v tkanini oz. pletenini, katero izžigamo. Tu imamo dve možnosti:

1. Mešana preja ali tzv. »intimna mešanica«. Obe komponenti (n. pr. pollester in bombaž) se v določenem razmerju zmešata med seboj na predilnih strojih.

2. Okoli sintetičnega (pollester, poliamid, poliakrilnitril) so navita vlakna bombaža odnosno tistega materiala, ki ga izžigamo. Tak vrsta mti se imenuje core-spun (angleški izraz: core = jedro, spin, spun = presti). Izdelki iz core-spun preje se lažje izžigajo in tudi izgled ožganih mest je pri njih efektnejši. Žal pa je njihova izdelava dosti zahtevnejša in dražja od prvih.

II. TISK PLETENIN IN NETKANEGA BLAGA

Danes se sicer še dve tretjini vsega blaga stike v tkalnicah, vendar se vedno bolj opazja prodor ostalih tekstilnih izdelkov. Futurologija (znanost, ki napoveduje bodoči razvoj človeštva) predvideva, da bodo proti koncu stoletja polovico vseh tekstilnih izdelkov predstavljale pletenine, druga polovica pa bo razdeljena na tkanine in netkano blago. Vsi ti premiki se odražajo tudi v tisku, ki se mora tehnološko čim hitreje prilagajati vsem novim materialom.

Slika 2

Pri pleteninah (sl. 2) je najpomembnejše, da jih moramo (v 90 %) obdelovati v popolnoma napetem stanju za razliko od tkanin, katerih struktura prenese pri predelavi razmeroma velike na-

petosti. Zato je plemenitenje pletenin zelo komplicirano in zahteva precejšnje spremembe oz. dodatne naprave v primerjavi s plemenitjenjem tkanin. Tiskamo jih pretežno na filmskih ali rotacijskih strojih, ki so opremljeni s posebnimi dovajalnimi napravami. Barvila oz. tiskarske paste, s katerimi pletenine tiskamo, se v glavnem ne razlikujejo od tistih za tkanine, le nekoliko bolj redke morajo biti, da pri debelih materialih iz teksturirane preje, n. pr. helanca ipd., barvilo lažje prodre.

Tiskane pletenine so na svetovnem tržišču že nekaj let zelo cenjene in iskane. Tudi pri nas jih »Svila«, Maribor v večjih in »Tekstina«, Ajdovščina v manjših količinah že dalj časa razmeroma uspešno tiskata. Prednosti pletenin napram tkaninam so tolikšne, da jih bo morala prej ali slej vsaka tiskarna vključiti v svoj proizvodni program.

Povsem drugačnega pomena pa je t. zv. netkano blago (angleški izraz: non-wovens). Za izdelavo tega blaga, ki se pojavlja na trgu v zadnjem času, niso potrebni samo popolnoma novi, do včeraj skoraj neznan tehnološki postopki, temveč tudi popolnoma nove vrste tekstilnih surovin. Danes poznamo že celo vrsto teh izdelkov. Sestavljeni so iz vlaknastih kopren, plasti, trakov, dalje iz nitnih plasti, iz folij različnih materialov (n. pr. papir) itd. Medsebojno so zvezani na mehničnem (prepletanje, šivanje, lepljenje) ali na kemičnem način. Področje njihove uporabe je zelo široko.

Za tisk prihaja v poštev predvsem tisti del netkanega blaga, ki se uporablja za oblačila, zaves, prte, tepihe in podobno. V naši predilnici imamo stroj za izdelavo netkanega blaga iz vlaknaste koprene (bombažne ali viskozne), prešite po osnovi s sintetičnimi ali bombažnimi nitmi. Postopek in stroj sta češkega izvora z nazivom »arachne«, izdelek pa imenujemo »Pletex« (sl. 3). Tisk netkanega blaga običajno poenostavimo na ta način, da uporabimo pigmentna barvila, ki ne zahtevajo naknadnega pranja, so pa univerzalna, t. j. enako uporabna za vse vrste tekstilnih surovin. Moko obdelavo namreč netkano blago slabo prenaša, saj to tudi ni njegov namen. Tiskamo ga lahko na rouleaux, filmskih ali rotacijskih strojih, odvisno od napetosti, ki jo lahko prenese.

Netkano blago je izredno poceni, ker je število faz, potrebno za njegovo predelavo, minimalno. Prav v tem pa je tudi njegova glavna konkurenčna prednost napram tkaninam in pleteninam.

III. RAZLITI TISK (Fließdruck nemško, Flush-print angleško) je moderna varianta starega orientalskega batik tiskarskega postopka. Značilnost tega načina tiska je medsebojno prelivanje barv na stičnih mestih, kar ustvarja neverjetno lepe barvne kombinacije v vseh možnih nijansah.

Za izvedbo tega postopka uporabljamo rouleaux tiskarske stroje. Na njih tiskamo blago s tiskarsko pasto, ki pa ne vsebuje zgoščevalnega sredstva, kot je sicer običajno. Tiskarski valji morajo biti gravirani na poseben način (raster!), da lahko zadržijo zelo redko barvno raztopino na vgra-

viranih mestih. Vlažnost za tisk pripravljenega blaga ne sme biti manjša od 7%. Na tiskarskem stroju so potrebne tudi nekatere spremembe oz. dodatne naprave, ki omogočijo uspešno razlitje barvila na stičnih površinah. Najprimernejša vrsta barvil za ta postopek so reaktivna v kombinaciji z barvnimi solmi, ki jih tiskamo na naftolirano blago. Tisku sledi mokro razvijanje. Izgled potiskane blaga je na obeh straneh enak. Finančna sredstva, potrebna za preureditev tiskarskega stroja, so malenkostna v primerjavi z vrednostjo efekta, ki ga dosežemo. Postopek sam pa zahteva precejšnjo strokovno usposobljenost ljudi, ki se z njim ukvarjajo.

Angleška firma ICI (Manchester) je l. 1969 razvila in patentirala postopek »polikromatsko barvanje«, ki ustvarja enak efekt kot razliti tisk na rouleaux tiskarskih strojih. Glavna razlika pa je v tem, da je strojna ureditev, ki je za izdelavo postopka potrebna, znatno enostavnejša in cenejša. Zadostuje navaden dvovaljni foulard, opremljen z najmanj štirimi posodami, v katerih se posamezne barvne raztopine. Te dotečajo v eno ali dve cevi, ki so v celotni liniji foularda nameščene nad njim. Na cevah so nameščene pipe, ki usmerjajo curke barvnih raztopin v korito foularda, od tam pa na blago, ki teče med obema valjema. Curke barvila lahko namesto v korito usmerjamo tudi na zgornji valj foularda, ki ga potem prenaša na blago. Cevi s pipami lahko stransko premikamo in s tem povečujemo možnosti oblikovanja vzorca ter prelivanja barvil. Eden izmed osnovnih pogojev za uspešno izvedbo postopka je predhodno vlaženje blaga.

V primerjavi s postopkom razlitega tiska ima polikromatsko barvanje skromnejše možnosti oblikovanja vzorcev, ker je omejeno le na črte, proge, vijuge ali pasove, ki se med seboj prelivajo. Njegova prednost je predvsem v enostavnosti in nizki ceni. Prav tako so tudi kolonistične možnosti postopka zelo velike in lahko pričakujemo, da se bo ta metoda v kratkem razširila po vsem svetu.

B. D.

Slika 3

3. seja DS...

(nadaljevanje s 1. str.)

7. S sprejetjem novega statuta podjetja je na podlagi 313. člena potrebno v 6 mesecih od dneva veljave vskladiti vse splošne akte podjetja, in jih prilagoditi določbam statuta in spremembam v organizacijski strukturi podjetja. Spremembe so tudi obravnavali pristojni kolektivni izvršilni organi, če so bile le-te materialnega značaja. Delavskemu svetu bodo postopno predložene v obravnavo, tako da se bo na vsaki seji obravnavala določena skupina splošnih aktov. Sprejete spremembe oziroma prečiščena besedila splošnih aktov bodo postopoma objavljene tudi v našem glasilu, da bodo člani kolektiva o njih seznanjeni. V današnji številki Tekstilca objavljamo na 3. strani prečiščeno besedilo Pravilnika o povračilu prevzoznih stroškov.

Delavski svet je za tem soglasno sprejel in potrdil naslednje spremembe in dopolnitve splošnih aktov podjetja, kot so bile predložene:

- pravilnika o izobraževanju,
- pravilnika o povračilu prevzoznih stroškov,
- pravilnika o razdeljevanju sredstev za rekreacijo,
- pravilnika za opravljanje izpitov pripravnikov,
- pravilnika o organizaciji in delovanju čuvajsko vratarske službe ter čuvanju, nošenju in uporabi orožja, potrebnega za varstvo premoženja podjetja, in
- hišnega reda za delavski dom Tekstilindusa.

Pravilnik o višini in pogojih izplačevanja nadomestila osebnega dohodka v prvih tridesetih kalendarjskih dneh nezmožnosti za delo

zaradi bolezni ali poškodbe, ostane neizpremenjen.

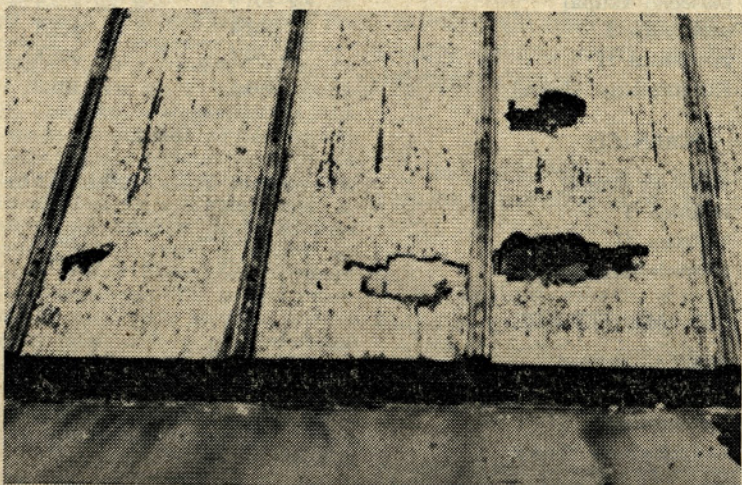
8. Predpis o določevanju in stimuaciji kritičnih artiklov

Odbor za nagrajevanje je v sodelovanju s strokovnimi službami pripravil predpis o določanju in stimulaciji kritičnih artiklov. Predpis je bil potreben zaradi zaostrenih tržnih pogojev za izboljšanje kvalitete in stimulacije delovne enote pri izdelavi zahtevnejših tkanin. Predpis razporeja artikke v kritično in nekritično skupino s posebnimi pogoji. Predlaga, da se cenik za 1 tekoč meter kritičnega artikla I. kvalitete poveča za 18%, medtem ko cenik ostalih kategorij kvalitete ostane nespremenjen. Predpis naj bi bil sestavni del Pravilnika o delitvi dohodka.

Delavski svet je po razpravi sprejel sklep, da se sprejme predlagani predpis o določevanju in stimulaciji kritičnih artiklov, kot je bil predložen. Predpis je sestavni del Pravilnika o delitvi dohodka; veljaven je takoj, uporablja pa se od 1. 1. 1970 dalje.

9. Ustanovitev enote teritorialne obrambe in čete civilne zaščite

Delavski svet je na predlog odbora za narodno obrambo v našem podjetju in v skladu z Zakonom o narodni obrambi (Ur. list SFRJ, št. 17 in 61) sprejel sklep, da se ustanovi enota teritorialne obrambe v podjetju. Sestav in oborožitev enote za teritorialno obrambo se vrši v skladu z navodili in načrti občinskega organa za narodno obrambo v Kranju. Ustanovi se četa civilne zaščite z vsemi enotami, ki so določene s Pravilnikom o organizaciji in izvajanju nalog iz področja narodne obrambe.

Škoda zaradi toče

V noči od sobote na nedeljo 8. avgusta je toča povzročila veliko škodo v Kranju in okolici.

Takole je po neurju izgledala streha v obratu II.

SODELUJ V TEKSTILCU TUDI TI!

Pravilnika o povračilu prevoznih stroškov

1. člen

Delavci podjetja, ki se vozijo na delo in z dela z javnimi prometnimi sredstvi, imajo pravico do povračila prevoznih stroškov, ki presegajo mesečni znesek 25,— ND ne glede na dejansko število opravljenih obratovalnih dni.

2. člen

Delavci imajo pravico do povračila prevoznih stroškov najcenejšega javnega prometnega sredstva, ki vozi na ustrezni relaciji, če je oddaljenost stanovanja od sedeža podjetja najmanj 5 km in največ do 25 km. Stroške za prevoz nad 25 km oddaljenosti od podjetja, plača delavec sam.

Izjemoma imajo delavci pravico do povračila stroškov z avtobusom na relaciji, kjer so prevozni stroški železnice nižji, če zaradi dela na več izmenah ni potrebnih zvez z železnico.

Na relacijah, kjer bi se posamezni člani lahko vozili z vlakom, vendar bi bilo to zaradi nadurnega dela, tečajev, dela v družbenih organizacijah itd. v podjetju otežkočeno, se prizadetim članom odobri prevoz z avtobusom, kar ugotavlja kadrovski sektor.

3. člen

Čeprav ta pravilnik dovoljuje delavcem pravico do povračila prevoznih stroškov najcenejšega prevoznega sredstva na zadevni relaciji, se delavci kljub temu lahko odločijo za prevoz z dražjim prevoznim sredstvom, vendar imajo v tem primeru pravico do povračila prevoznih stroškov le za najcenejše prevozno sredstvo.

4. člen

Delavci lahko uporabljajo za prevoz na delo in z dela tudi lastna motorna prevozna sredstva. V tem primeru imajo pravico do povračila prevoznih stroškov le do zneska, ki predstavlja razliko od lastnega prispevka za prevozne stroške v višini 25,— ND in do višine prevoznih stroškov najcenejšega javnega prevoznega sredstva. Kot osnova za obračun se vzame dejansko število opravljenih obratovalnih dni v mesecu.

5. člen

Pravico do povračila prevoznih stroškov z lastnimi mopedi in motornimi kolesi imajo delavci le v času od 1. 4. do 31. 10. Če je pristojni zdravnik obratne ambulante mnenja, da je prevoz s takim vozilom posameznemu delavcu tudi v tem času škodljiv za zdravje, delavec v tem primeru izgubi pravico do povračila prevoznih stroškov.

6. člen

Podjetje praviloma vrača stroške prevoza na delo in z dela tako, da kadrovski sektor nabavi mesečne vozovnice, prispevek delavca pa odtegne pri obračunu mesečnega osebnega dohodka knjigovodstvo osebnih dohodkov.

Stroški za prevoz na delo in z dela z vlakom se obračunavajo na osnovi potrdila o plačani mesečni vozovnici, ki ga izda pristojna železniška postaja.

Obračun prevoznih stroškov na delo in z dela delavcev, ki dnevno plačujejo avtobus ali pa se vozijo z lastnimi motornimi prevoznimi sredstvi, opravlja kadrovski sektor na osnovi dejansko opravljenih obratovalnih dni v mesecu.

V ostalih primerih podjetje daje povračilo v denarju ob mesečnem izplačilu osebnih dohodkov mesečno za nazaj. Zaradi knjigovodske dokumentacije lahko podjetje zahteva v takih primerih potrdilo o bivališču prizadetega, dnevne ali mesečne vozovnice in druga dokazila.

7. člen

Nabavljene mesečne vozovnice, ki se iz kakršnegakoli razloga ne bodo koristile v dotičnem mesecu, se morajo vrniti v kadrovski sektor najkasneje do 1. v mesecu. V nasprotnem primeru plača celotne stroške delavec, ki je vozovnico zadržal.

Delavec, ki ima namen v prihodnjem mesecu koristiti 7 ali več obratovalnih dni dopusta, je dolžan mesečno vozovnico odpovedati ali pa jo vrniti najkasneje do 1. v mesecu, za katerega je nabavljena.

Če je delavec v bolniškem staležu in mu pristojni zdravnik obratne ambulante ni odredil, da mora dnevno prihajati v obratno ambulanto ali v zdravstveni dom, mu mesečna vozovnica ne pripada.

8. člen

Delavec, za katerega je podjetje nabavilo mesečno vozovnico in je v teku meseca prekinil delovno razmerje, razen, če se upokoji, se mu povrne samo sorazmerni del prevoznih stroškov nad 25,— ND. Sorazmerni del stroškov se izračuna na osnovi števila obratovalnih dni v mesecu in številom dni prisotnosti delavca na delu.

9. člen

Način poslovanja in obračunavanja prevoza po tem pravilniku določi kadrovski sektor.

10. člen

Vsaka zloraba pravic iz tega pravilnika ima za posledico povračilo nastale škode in uvedbo postopka zaradi kršitve delovnih dolžnosti.

11. člen

Ta pravilnik začne veljati 8 dni od sprejetja in razglasitve.

Predsednik DS:
Černe Zvone

Prosta mesta za priučevanje

Naše podjetje ima za priučevanje naslednja prosta mesta:

za poklic — belilec	3 mesta
za poklic — barvar	2 mesti
za poklic — kuhalec	
tiskarskih barv	2 mesti
za poklic — apreter	4 mesta
Skupno	11 mest

Za priučevanje teh poklicev pridejo v poštev samo fantje, ki so že dopolnili 15. leto starosti in so dovršili vsaj 7 razredov osnovne šole. Priučevanje traja 18 mesecev in to tako, da so približno polovico delovnega časa — 4 ure na delovnem mestu v proizvodnji, ostale 4 ure pa imajo pouk v izobraževalnem centru podjetja in to prvih 12 mesecev (od septembra do junija) nakar sledi le praktično priučevanje na strojih in zaključni izpit. Osební dohodek v prvem letu učenja znaša 350—500 ND, v drugem letu pa do 600 ND na mesec. Ta dohodek je odvisen od uspeha pri teoretičnem in praktičnem delu.

Ker so v rednem delovnem razmerju, jim gredo vse pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja kot ostalim delavcem, ki so redno zaposleni. Po uspešno opravljenem izpitu se razporedijo na kvalificirana delovna mesta in je njihov osebni dohodek odvisen od delovnega mesta in uspeha pri delu.

Kandidati naj dajo pismene ponudbe ali pa naj se zglasijo v kadrovskem sektorju do 31. septembra tega leta.

Prosta mesta za vajence

Prosta mesta so še za učenje sledečih poklicev:

- 2 strojna ključavničarja
- 1 obratni električar
- 2 strojna mizarja
- 1 vodovodni in parovodni instalater

Učna doba za vse navedene poklice traja 3 leta. Kandidati morajo imeti dovršenih 8 razredov osemletke.

P. J.

Profesionalna obolenja kože

Med mnogimi obolenji v zvezi z delom zavzemajo kožna obolenja veliko število. Koža je organ, ki najpogosteje in neposredno prihaja v stik z različnimi škodljivostmi. Zaradi pogostosti pojavljanja, kompleksne simptomatike in včasih tudi nejasnega vzroka, posebno pa vsled neugodne prognoze v zvezi z nadaljno zaposlitvijo na istem delovnem mestu, ne predstavljajo samo medicinski, temveč tudi močan socialno-ekonomski problem.

Kaj so sploh profesionalna obolenja kože? To so obolenja, nastala zaradi dela s škodljivimi snovmi in so posledica krajšega ali daljšega delovanja teh škodljivosti na kožo. Kot posledica kratkotrajnega delovanja škodljivosti na kožo lahko nastopijo opekline, zmrzline in traume, kar imenujemo poškodbe ali nesreče pri delu za razliko od tistih, ki delujejo dalj časa in jih imenujemo profesionalna obolenja. Pri pojavljanju profesionalnih kožnih obolenj so važni faktorji: škodljivost sama na eni strani, vrsta in načini dela na drugi strani, tretji faktor pa je človek sam z vsemi svojimi individualnimi dispozicijami.

Profesionalna kožna obolenja so v stalnem porastu. Zaradi naglega razvoja industrije, predvsem kemične tekstilne in kovinske, se pojavljajo vedno večje možnosti za okvaro kože. Od neštetihih agensov, ki povzročajo spremembe na koži, je treba posebno poudariti naslednje: fizikalne, kemične, biološke in fiziološke agense.

Kemijske snovi lahko delujejo na kožo direktno nealergično ali alergično (izraz alergičen ali alergija lahko uporabljamo, ker večina naših ljudi ta izraz že pozna, drugim pa bo postal jasen tekom opisanja). Nealergične spremembe na koži so posledica direktne, večinoma samo lokalnega delovanja posameznih škodljivosti. Te spremembe nastanejo lahko pri vsakem človeku, ki je pod enakimi pogoji izpostavljen enakim škodljivostim.

Nealergične profesionalne okvare kože so lahko posledica delovanja različnih fizikalnih in kemičnih agensov: paraziov, bakterij in gljivic. Njihov nastanek je le redko vezan na predhodno okvaro kože in so izraz lokalnega delovanja škodljivosti. Kot smo omenili, pri teh obolenjih organizem sam nima bistvenega vpliva na nastanek in razvoj bolezni. Omenimo pa lahko samo, da so bolj občutljivi svetlolasi ljudje s svetlo poltjo, kot temnopolti in temnolasi in da so najbolj odporni

črnci, ki jih zato radi zaposlujejo v industriji barv in kemikalij. Tudi vsi deli kože niso enako občutljivi. Tako so n. pr. dlani rok redko prizadete in tudi v manjšem obsegu kot pa ostali deli rok. Tudi znojenje rok lahko vpliva pri nekaterih kemičnih noksah udobno, pri drugih pa pospešuje razvoj ali nastanek kožnega obolenja. Nepravilna prehrana lahko neugodno deluje na kožo in povečuje njeno občutljivost. Tudi življenska doba delavca igra neko vlogo v nastanku profesionalnega obolenja kože.

Med fizikalne škodljivosti kože prištevamo: mehanične, termične in aktinične škodljivosti. **Mehanične** okvare na koži nastajajo zaradi občasnega ali čestega pritiska in trenja, kar ima za posledico zadebelitev zgornjega sloja kože v obliki žuljev in podobno. Te spremembe se javljajo obvezno pri vseh delavcih, ki so dalj časa izpostavljeni delovanju mehaničnih dražljajev. Te spremembe so celo značilne za nekatere poklice in imajo n. pr. čevljarji take zadebelitve kože na palcu in zunanji strani stegna, parketarji na kolenih, nosači na ramenih, id. **Termične** okvare nastanejo zaradi visokih ali nizkih temperatur ali zaradi toplinskega žarčenja. Zaradi visokih temperatur najdemo najčešče opekline, če deluje temperatura maglo in je visoka, če deluje dalj časa in ni tako visoka, da bi povzročila opekline, lahko povzroči samo spremembo v barvi kože. V tem primeru postane koža modrikasta, lisasta ali rjavkasta. Nizke temperature visoke stopnje, ki delujejo kratkotrajno, lahko izzovejo enake spremembe kot vročina, le namesto opeklin nastopijo ozeblin. Dalj časa trajajoče manjše temperature izpod normale izzovejo tudi slične spremembe kot povečana temperatura. Koža dobi modrikasto-lisasto barvo.

Aktinične okvare kože nastanejo zaradi ultravijoličnega, rentgenskega ali drugega ionizirajočega sevanja. Delavci, ki so v svojem delu izpostavljeni dolgotrajnemu delovanju sončnih žarkov, imajo na koži niz sprememb od rdečine do pigmentacije, predrakastih in rakastih stanj. To se opaža pri zunanji delavcih, gradbenih delavcih, predvsem pri asfaltiranju cest, pri ribičih in mornarjih. Tudi neke kemične snovi, ki se vnašajo v organizem ali pridejo v kontakt s kožo, imajo to lastnost, da pod vplivom sončnih žarkov povzročajo na koži spremembe, znane pod imenom fotodermatoze.

Med te snovi spada predvsem katran in njegovi derivati (antracen, akrinidin, karbazol, fenol, krezot, piridin), neki derivati nafte, itd. Tudi nekatere rastline vsebujejo fotodinamske snovi, ki pod vplivom istih faktorjev izzovejo pojave fotodermatoz. Take spremembe se pogosto opažajo pri vrtnarjih, pastirjih, kmetovalcih, itd. Tudi v nekih parfemih in eteričnih oljih se lahko nahajajo fotodinamske snovi.

Kemične snovi lahko poškodujejo kožo pri prvem stiku in direktno na mestu dotika ali pa delujejo v smislu alergije, t. j. da se pojavlja obolenje na koži, šele po ponovnih stikih z isto snovjo in tudi na drugih mestih kože, ki niso bila izpostavljena direktnemu kontaktu s škodljivo snovjo. Po številu so najpogostejša nealergična kožna obolenja, torej smatramo, da največ kemičnih snovi lahko oškoduje kožo na mestu direktnega kontakta. Te kemične snovi so lahko anorganske: kisline, lugi, soli in nekateri elementi ali pa organske kisline, organska topila, itd. Vse te snovi lahko izzovejo spremembe na koži pri prvem kontaktu ali po daljšem času, kar je odvisno od jakosti odnosno koncentracije, bolečine in trajanja delovanja te snovi na kožo. Kot smo že na začetku omenili, delujejo pri tem obolenju dispozijski faktorji, rasa, barva kože, življenska doba, spol, znojenje, mastna koža, itd. Tako je mastna koža bolj odporna za razne alkalijske, suha pa za olja. Raziskovanja z različnimi kemičnimi snovmi na kožo so pokazala, da obstoja individualna razlika v odpornosti kože in da je že nekoliko okvarjena koža po raznih kemičnih iritanskih bolj sprejemljiva za razna alergična obolenja že v minimalnih koncentracijah.

Spremembe na koži, ki nastanejo vsled vseh zgoraj naštetih kemičnih škodljivosti, so zelo nemirne in jih imenujemo ekcem. Tu najdemo vse spremembe od rdečine do mehurčkov ter gnojnih in lišajastih oblik.

Akne (mozolji) na koži spadajo med najpogostejše profesionalne dermatoze. Snovi, ki lahko izzovejo te spremembe, so: surova nafta in njeni številni derivati, katran in njegovi destilati, klorirani naftalini, difenili, klorbenzol in klorfenol. Profesionalne akneiformne spremembe so najpogostejše posledica kemičnega in mehničnega delovanja teh snovi. Zaradi odlaganja teh snovi na koži se zapro žleze lojnice, zaradi ke-

nadaljevanje na str. 4

Razglednice iz naših počitnic

11. avgust 1970: sivo nebo ni obetalo lepega vremena, ko je izmena dopustnikov za Novigrad pred obratom I vstopala v avtobus podjetja Creina Kranj. Se kratka kontrola potnikov pred odhodom in že sta nam Elica in Korporec zaželela srečno pot, lepo vreme in prijeten oddih na dopustu.

Za nami je ostajal Kranj, nato Ljubljana in že smo se peljali po cesti proti morju. Verjetno sedaj ni člana kolektiva, ki bi se še pritoževal nad prevozom v Novigrad, saj nam podjetje Creina opravlja v letošnjem letu udobne prevoze z najboljšimi avtobusi.

jo novi in stari dopustniki sporazumno deliti hišico. Včasih je zaradi tega malo nerazumevanja, toda drugače ne gre. Potrebno je, da imajo eni kot drugi malce potrpljenja, pa je zadeva v redu.

Ob parkirnem prostoru je urejeno kegljišče, kjer se večinoma zabava moški spol, vmes pa si ho-dijo »gasit« žejo v bife. Levo od kegljišča je postavljena miza za namizni tenis, ki ima prav tako polno ljubiteljev tega športa. Pod borovci ob obali stoje gugalnice za naše najmlajše, blizu teh pa je igrišče za odbojko, posuto z mivko, kjer je polno malčkov z lo-patkami in kanglicami. Tu se od-

da je najhuje že za njimi. Najtežji je bil začetek sezone, ko jim je manjkalo servirk in točajke v bifeju, pa so si morale razdeliti delo tako, da je poslovanje teklo neovirano naprej.

Jedilnica je bila že zasedena do zadnjega stola in servirke so že delile kosilo. Letos je bilo slišati prav na račun servirk največ pripomb; ne morem reči, da je bila kritika neupravičena, toda če upoštevamo, da so servirke mlada dekleta, brez ustrezne prakse, jim ne smemo zameriti začetniških napak. Sedaj sem lahko samo ugotovila, da so dekleta že dobro vpeljana, saj pri gostih ni bilo

leta, kljub temu pa je zadovoljen, da je po tej ceni lahko tako udobno letoval v našem počitniškem domu, saj so povsod druge cene višje kot pri nas. Hrana je okusna in pestra, saj se ena in ista jedila skoraj nikoli ne ponavljajo.

Se in še bi lahko pisala o počutju raznih gostov v Novigradu, toda prostor mi ne dopušča. Glavno je, da so dopustniki zadovoljni. Praviijo, da so.

Prihodnjič pa nekaj o počitniškem domu v Bohinju.

Počitek v Senožecah

Postanek v Senožecah: Večina si je želela skodelico kave, pa je žal v gostišču niso imeli, ker so bili brez vode. Lačni so si naročili sendviče s šunko ali pršutom, pa jim je bilo kmalu žal, saj staneta dve rezini kruha z malo šunke 4 dinarje! K sreči je bil samo 10-minutni postanek, saj bi si dopustniki drugače preveč »osušili« denarnice.

Dolge poti je konec. V Pineti nas je pričakalo sonce. Obstopili so nas zagoreli dopustniki in upravnik Nace. Prisrčen pozdrav, stiski rok, razstovarjanje prtljage, pravo počitniško vzdušje! Do odhoda avtobusa ob 16. uri si mora-

pre pogled na našo plažo, za katero lahko rečem, da je najbolje urejena v Pienti. Letos je bil dograjen še pomol, ki omogoča lažji vstop v morje. Zelo ugoden vtis naredi na gosta red in čistota, ki vlada po vsem naselju.

Bližal se je čas kosila, pa sem šla pogledat še v kuhinjo. Kljub obilici dela, so bila vsa dekleta dobro razpoložena in nasmejana. Hitele so brez prestopa, kar pa je razumljivo, saj je bila ta dan izmena in je bilo treba pripraviti preko 430 kosil. Kosilo je bilo že gotovo, njihove pridne roke pa so že čistile papirke za večerjo. Glavna kuharica Sonja mi je povedala,

Prihod v Novigrad

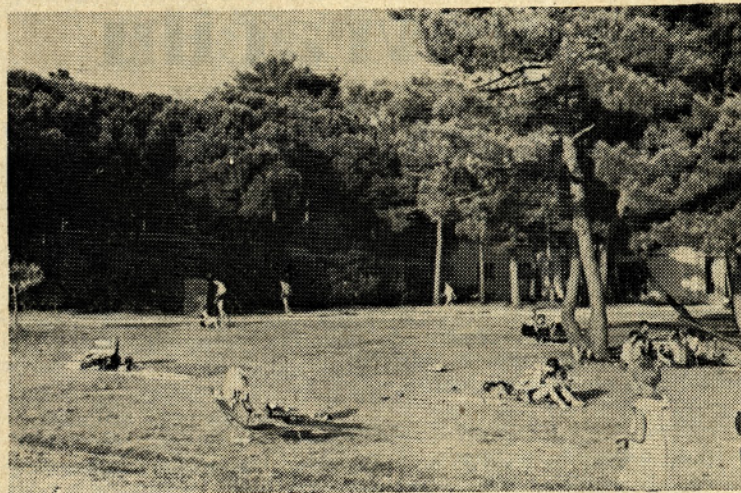
Kegljišče nikoli ne miruje

Mala »gospodična«

opaziti negodovanja in slabe volje. Dovolj nam pove podatek, da je bilo v dobri uri razdeljenih preko 430 kosil.

Poklepetala sem z nekaterimi znanci in jih vprašala, kako se počutijo v Novigradu. Julka mi je povedala, da ji je bilo prav tako všeč kot druga leta, le malo slabega vremena je bilo. Ančka je bila tudi zadovoljna in ji je bil dopust prekratek. Metkin mož je »rahlo« potožil, da se mu zdijo obroki malo manjši kot prejšnja

Tudi na travniku se je prijetno sončiti!

Naša plaža z dozidanim pomolom

Nekaj praktičnih nasvetov

CVETICE LONČNICE naj ne

poginejo od žeje... Kaj torej storimo z njimi, kadar za štirinajst dni ali celo za tri tedne od-potujemo? Če jih ne moremo pre-pustiti negi sorodnikov ali znanc-ev, postavimo vse lončke v ba-njo ali umivalnik. Z zanko pritrdimo na pipo vrsto volnenih nití, ki jih posevno napeljemo do po-sameznih lončkov. Pipo za spozna-nje odpremo, tako da približno vsako minuto kapne iz nje kap-lja vode. Volnene nití vodijo v la-go v lončke. Cvetlice dobijo po tej povsem nenavadni metodi — na-statí ne more nikaka poplava — dovolj vlage, da lepo uspevajo.

Če pa odpotujemo le za nekaj dni, si pomagamo takole. Cvetlice dobro zalijmo, nato pa pokrijmo površino lončkov z okroglimi kar-tonskimi pokrovi. V sredi vreži-mo primerno odprtino za steblo cvetlice. Pokrov dobro pritrdimo ob zemljo, ki ostane na ta način dolgo vlažna.

ČEVLJI. Sem z njimi...

Najprej si zapomnimo tole: ni-koli ne kupujemo čevljev dopol-dne, vedno le popoldne. Noge se čez dan raztegnejo in gotovo smo že kdaj opazili, da so nas čevlji, ki smo jih zjutraj udobno nosili, popoldne tiščali. Gladki usnjeni podplati novih čevljev so za otro-ke in stare ljudi zelo nevarni, ker jim lahko zdrči. Zdrgnimo jih s surovim krompirjem. Podplati precej dalj zdrže in ne propušča-jo vlage, če jih še nove zdrgnemo s smirkom in prepojimo s toplim lanenim oljem. Z oljem mažemo tako dolgo, dokler usnje olja več ne vpije.

Tudi škripajoče podplate natre-mo z lanenim oljem.

Preden natakemo mokre čev-lje na vložke-napenjače, jih na-polnimo z zmečkanim časopisnim papirjem, in sicer tako trdno, da na zgornjem usnju ni nobenih

gub. Papir zelo naglo potegne vla-go vase. Čevljev nikoli ne prista-vljajmo k topli peči, sicer postane usnje trdo in krhko. Pretesne čev-lje lahko nekoliko razširimo z na-vlaženim časopisnim papirjem; čez noč jih natlačimo z njim.

Čevlje, ki neprijetno zaudarjajo po znoju, kdaj pa kdaj znotraj zdrgnemo s hipermanganom. Svet-le in zelo občutljive čevlje čisti-mo z mešanico mleka in terpen-tina v razmerju 1:1. Brž, ko so čevlji povsem suhi, jih namažemo z dobro brezbarvno kremo za čev-lje. Izsušeno kremo za čevlje z nekaj kapljicami olja ali glicerina spet »poživimo«, nikoli pa ne z vročo vodo.

Madeže od kreme za čevlje od-stranimo iz oblačil z vinskim cve-tom. Vezalke precej dalj trajajo, če jih pred uporabo namočimo za 24 ur v očetno kisló glino.

K. S.

...obolenja kože

mičnega delovanja teh snovi pa nastopi pojačana rast celic zgornjega sloja kože. Tako se tvorijo akne, furunkli in kurbunkli.

Surova nafta in njeni številni derivati kot pretralej, plinsko olje, razna olja za podmazivanje, me-prečišeni parafin, olja za hlaje-nje, so najpogostejši vzrok teh sprememb. Majhne poškodbe na koži, t. zv. mikrotraume, ki nastanejo pri delu vsled delovanja drobnih delcev metalov, pogoju-jejo naknadno infekcijo kože in vnetje kože. Te spremembe na ko-ži so najpogostejše izražene na zu-nanjih bolj izpostavljenih mestih rok in nog ter na obrazu.

Spremembe v pigmentaciji kože so lahko v smislu zmanjšanja ali pa povečanja pigmenta v koži.

Zmanjšanje pigmenta t. zv. kipo-pigmentacije povzročajo razne al-kaliije in kisline, hidroklinon in podobno. Pojačano ali hiperpig-mentacijo kože lahko povzročajo kemikalije, ki se resorbirajo pre-ko dihalnega ali prebavnega trak-ta, n. pr. arzen, z zunanjim vna-šanjem nekih snovi, n. pr. meko tetoviranje, dalje s fotosensibi-lizacijo kože, kjer pod vplivom nekih fotodinamskih snovi in sončnih žarkov pride do pojača-ne pigmentacije na koži. V nastajanju te vrste obolenj na koži igrajo vlogo tudi notranji faktorji, kot obolenje jeter, nepravilna prehrana (pomanjkanje maščob, živalskih beljakovin in vitaminov) ter motnje v vegetativnem siste-mu in delovanju žlez z notranjim izločanjem.

Dr. M. C.

Julka se dobro počuti

Za hladne dni

- 1) Za 3-letno punčko ukrojimo plašček iz karirastega blaga z raglan rokavi. Rabimo cca 1,10 m blaga 1,40 m širine.
- 2) Pelerina za 2-3 leta staro punčko je ukrojena iz enobarvnega volnenega blaga. Poživimo jo s pisano vezeno bordurico. Rabimo cca 0,80 m blaga, 1,40 m širine.
- 3) Ljubek plašček iz volnenega blaga s karo ali pepita vzorcem. Za starost 2-3 leta rabimo cca 1,10 m blaga 1,40 m širine.
- 4) Iz enobarvnega volnenega blaga živahne barve ukrojimo plašček za 6-8 let staro punčko. Ovratnik ima stoječ. Blaga rabimo cca 1,30 m, 1,40 m širine.
- 5) Iz volnenega tvida ukrojimo takšen plašček z bubi ovratnikom. Žepki so vrezani. Blaga rabimo cca 1,20 m.

- 6) Za fantka 2-3 let starosti rabimo cca 0,80 m blaga 1,40 m širine, za starost 3-4 let.
- 7) Za jesenski plašček iz enobarvnega diolena rabimo 1,10 m blaga 1,40 m širine, za starost 3-4 let.
- 8) Plašček iz volnenega blaga je ukrojen z raglan rokavi in vrezanimi žepki. Blaga rabimo za 3-4 leta starosti 1,10 m, 6-8 let starosti 1,35 m.

MaK

ZAHVALE

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sindikalnemu odboru predilnice I in sodelavcem za prelepa darila.

V bodoče želim kolektivu delovne enote še veliko delovnih uspehov ter vse lepo pozdravljam.

Ivanka Pravst

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem, sindikalnemu odboru in ostalim članom termocentrale za darilo in jim želim še mnogo delovnih uspehov.

Alojz Omejc

Vsem članom delovne enote vzdrževalno-energetski obrat se iskreno zahvaljujem za dragocena darila, ki so mi jih poklonili ob mojem odhodu v pokoj. Enako se zahvaljujem za lepo darilo tudi izvršnemu odboru sindikalne podružnice vzdrževalno-energetskih obratov.

V bodoče želim delovni enoti, kakor tudi celotnemu kolektivu, še veliko delovnih uspehov.

Janko Pegam

Ob moji upokojitvi sem prejela od sodelavcev in sindikalnega odbora uprave lepa darila, za katera se iskreno zahvaljujem. Kolektivu želim še veliko delovnih uspehov.

Marija Smrkolj

Ob boleči izgubi našega očeta

JOŽETA PRAPROTNIK

se iskreno zahvaljujem vsem članom vzdrževalno-energetskih obratov in pripravi dela za poklonjeni venec, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Ciril Praprotnik

Ob nenadni izgubi mojega dragega očeta

ANDREJA GASSERJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem uprave v obratu II — centralni laboratorij, za poklonjeni venec in izrečeno sožalje.

Vika Planinšek

Ob nenadomestljivi izgubi dragega očeta

FRANCA PAVLIČA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem komercialnega sektorja za poklonjeni venec, izraze sožalja in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Natalija Pavlič

Nogometno srečanje tkalskih mojstrov in podmojstrov

Nogometno srečanje med tkalskimi mojstri in podmojstri obeh izmen je postalo že skoraj tradicionalno. Tako so se tudi letos 27. junija pomerili na zelenem polju z okroglo žogo. Tekmo je sodil Boris Soklič. Srečanje je vzbudilo veliko zanimanja med delavci tkalnice, saj je bilo na tekmi preko sto navijačev, ki so bodrili vsak svoje nogometaše.

Tekma je bila zanimiva in tudi borbena, lahko bi celo rekli, da ni dosti zaostajala za tekmo dobrih timov. Rezultat te tekme se je končal neodločeno 3:3; tako je bila zaradi neodločnega rezultata napovedana povratna tekma, ki se je odigrala 8. avgusta, na igrišču centralnega stadiona. Po ostri

borbi so zmagali boljši in večji z rezultatom 2:1. Tako se je letos zaključilo nogometno srečanje tkalskih mojstrov in podmojstrov II. in III. izmene.

Po napornem srečanju so se igralci in navijači sestali na Ru-pi, kjer so si nabirali izgubljene kalorije z okusnimi čevapčiči in zalijali z vinsko kapljico. Posledice naporne igre so fantje čutili še naslednji dan, saj so jih močno bolele noge.

V pripravih je tudi nogometni dvoboj med tkalci in vzdrževalci, ki se bo odigral v mesecu septembru, zato naj se obe ekipi že sedaj kondicijsko pripravljata.

Borbeni trenutki

Če nam bo uspelo najti dovolj debeluharjev in suhcev, bomo organizirali nogometno tekmo debeli : suhi. Udeležili se bomo tudi turnirja med kranjskimi podjetji v nogometu.

V letošnjem letu predvidevamo, da se bomo pomerili v kegljanju z MTT Maribor, morda tudi s tekstilci iz Ajdovščine v šahu in kegljanju.

Želja vseh športnikov našega podjetja je, da bi vse športe bolj poživili, žal pa nam manjka pravih vodij v posameznih panogah. Predvsem si želimo čimveč mladih športnikov. Za razvoj športnih dejavnosti imamo v našem podjetju vse možnosti, saj razpolagamo s kvalitetnimi rekviziti za nogomet, namizni tenis, streljanje itd.; torej ljubitelji športa — ne oklevajte in se vključite v panogo, ki vas veseli!

IZGUBILI SMO PREHODNI POKAL

Z večjo zamudo naj bralce našega glasila seznanim o poteku dvoboja BPT Tržič : Tekstilindus, ki je potekal med prvomajskimi prazniki. Dvoboj je bil odigran v naslednjih panogah: streljanju, nogometu in kegljanju. Končni rezultat dvoboja smo izgubili z rezultatom 2:1 za BPT Tržič.

V streljanju smo izgubili z rezultatom 0:1, prav tako tudi v nogometu, žal pa se rezultata ne spominjam več. Zmagali so le naši kegljači, ki so bili najbolj borbeni.

Moštvo II. izmene

Zmagala je III. izmena

Tako so gostje — BPT Tržič — da je bilo to pravo prijateljsko prejel prehodni pokal v trajno srečanje in ob katerem si vsi želast. Ob koncu moram povedati, limo, da bi ne bilo zadnje. I. J.

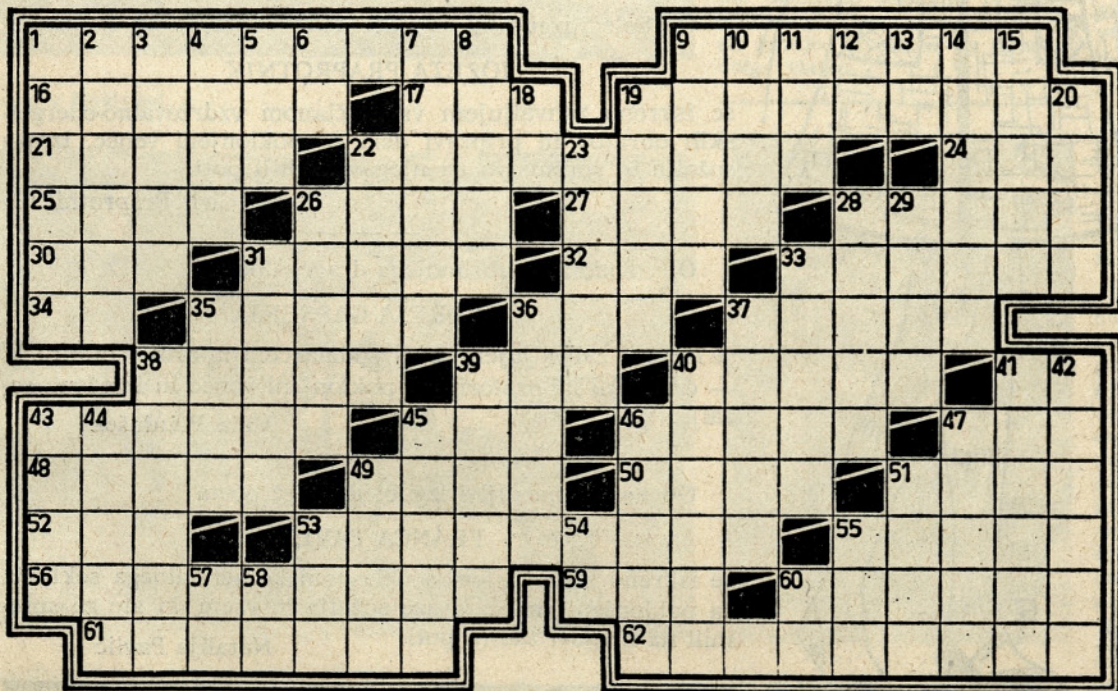
Nagradna križanka

Vodoravno: 1. časnikarsko poročanje, 9. korček, ciklama, 16. najvišja gora Turčije, 17. prva ženska, 19. mržnja, odij, 21. nekdanja posoda za vino, 22. spustitev letala na zemljo, 24. kratica grškega osvobodilnega gibanja med II. svetovno vojno (iz istih črk kot EMA), 25. drugo ime za etilen, 26. portugalska reka, ki se severovzhodno od Lizbone izliva v Atlantski ocean, 27. pripovedna pesnitev, ep, 28. vila sojenica, 30. kratica italijanske denarne enote, 31. naslovni junak Levstikovega dela (Martin), 32. del obleke, 33. priljubljeni madžarski pisatelj (Ferenc, »Dečki Pavlove ulice«), 34. začetnici v Dallasu ubitega ameriškega predsednika, 35. ime, 36. posmehljiv naziv za duhovnika, 37. najdaljša reka Sovjetske zveze, 38. nižje gozdno božanstvo v grški mitologiji, upodobljeno s kozjimi nogami, repom in rogmi, 30. trčenje, 40. luknjičasta lobanjska kost, 41. oznaka dalje dolžinske enote, 43. trša lepenka, 45. Hercegovac, 46.

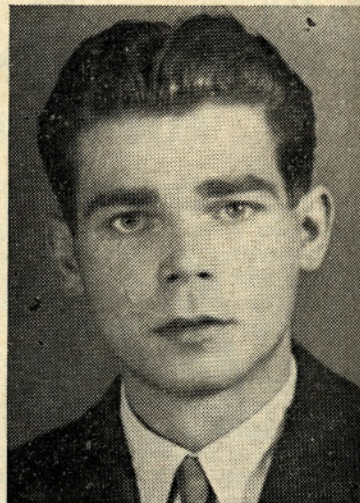
prerokovalka v slavno starogrškem preročišču Delfi (druga oblika pisave), 47. kuhinjska začimba, 48. ime največjega slovenskega pripovednika pesnika Aškerc, 49. načrt, 50. skandinavsko moško ime, 51. ruski simbolični književnik (Andrej, 1880—1934), 52. partizansko ime partizanskega komandanta Hinka Bratoža, 53. najbolj vsestranski modrijan antiške, 55. odprto ognjišče, 56. pozornost, ki ga povzroči v javnosti kak dogodek, 59. zdravilo, 60. globoko v zemljo izvrtana luknja, 61. razvajanost, 62. zdravnik, specialist za duševne bolezni.

Navpično: 1. krvnik, 2. ljubzenski pesnik, 3. večja poštna pošiljka, 4. pomembno пристanišče v Alžiriji, 5. zorana zemlja, 6. zabavni slovenski tednik, 7. štorclji podoben velik močvirski ptič, 8. letalo, 9. vrh, 10. vrsta žita, ki se največ uporablja za živalsko krmo, 11. največji jadranski otok, 12. tuj dvoglasnik, 13. črki iz abecede, med katerima je črka S, 41. vzhodnonemška gramofonska

tvrdka, 15. kavelj, kljuka, 18. šampion, 19. vojak podklopnik, 20. ime odličnega egipovskega filmskega igralca Sharifa, 22. izdelek papirnice, 23. delavec, ki opravlja težaka dela, 26. kraj v bližini Ljubljane ob cesti v Mengeš, 28. slovenski ljudski ples, 29. preprosta vodna rastlina, 31. starorimski vojskovodja in politik, neizprosni nasprotnik Kartagine (Marcus Porcius), 33. nagib, pobuda; vodilna misel, 35. originalna kratica Atlantskega pakta, 36. ilustrirani vojaški časopis, 37. moško ime, 38. resa pri klasu, 39. začrtana pot za cesto ali železnico, 40. obdelan kremen kot element arhitekture, 41. kmečki praznik ob zakolu prašiča, 42. obrtnik živilske stroke, 43. zmeda, mered, 44. kotva, sidro (iz istih črk kot EKRAN), 45. moško ime, 46. potepanje, klatenje naokrog, 47. pripadnik semitskega naroda, 49. korist, 51. ime srbskega filmskega igralca Živojinovića, 53. srbsko moško ime, 54. pijača starih Slovanov, 55. življenjska tekočina v srcu in žilah, 57. enaka soglasnika, 58. medmet bolečine, 60. začetnici znane francoskega književnika (»Notredamska cerkev«).

Zapustil nas je Mirko Udir

Kljub spoznanju, da ga je težka zahrbtna bolezen že pred leti ločila iz naše delovne sredine, je slehernega, ki je Mirka poznal, globoko v srce presunila vest, da nas je za vedno zapustil. V sredo, 19. avgusta smo se poslovili od njega za vedno vsi, ki smo ga imeli radi, saj je v letih svojega dela v Tekstilindusu delil z nami vse dobro in slabo, zato smo ga in ga bomo še naprej pogrešali.

Z njim izgubljam vedrega, dobrega in iskrenega sodelavca; Mirko je bil pri delu priden, prizadeven in vesten, vedno je bil pripravljen pomagati, svetovati in premagovati vse vselej in povsod, kjer je bilo to potrebno. Njegov lik nam bo ostal kot vzgled dobrega delavca, tovariša in strokovnjaka.

Poznali smo ga kot dobrega samoupravljavca, saj je bil poleg drugih dolžnosti tudi večletni predsednik sveta naše delovne enote, predsednik sindikalnega pododbora, kakor tudi član mnogih komisij. Skratka, našli smo ga povsod tam, kjer je bilo treba delati za napredek in dobro našega delovnega človeka. Njegove bogate življenjske in delovne izkušnje, katere je nabiral pri svojem delu kot strojni ključavničar, so bile dragocen prispevek pri razvijanju in utrjevanju našega samoupravnega sistema in naše socialistične družbe. Zla usoda, kruta in neizprosna ga je iztrgala iz naših vrst v najlepših letih, v času, ko je delo njegovih in naših rok začelo dajati sadove.

Besede sožalja so le skromni izraz za bolečino, ki je nastala pri njegovih dragih domačih. Zapustil je ženo, otroka in starše, ki ga bodo pogrešali še bolj, posebno hčerka Majda in sinček Mirko, katerima bi bil v njunih željah in življenju tako potreben.

Sodelavca, kakršen je bil Mirko, ne bomo nikoli pozabili. Ob nadaljevanju njegovega dela bo ostal njegov svetli lik vedno prisoten med nami.

Sodelavci
vzdr. energet. obrata

Sodeluj v Tekstilcu!